نه بلاو كراوه كانى مائپه رى بهه شت

گردنه وهى د لآن به فه توكانى سه رقه بران

شرح الصدور بفتاوى القبور

زانای پایه بهرز

عبدالعزیز بن عبد الله بن باز

ره حمه تی خواى لى بییت

كو كوردنه وه وړي كخستنى

عبدالله بن علي الصويلح

وه رگيران

پشتيوان حسن

بيدا چوونه وهى

ماموستا خليل احمد

مائپه رى بهه شت

ba8.org

مائپه رى كى نيسلامى زانستى په روه رده يى يه و نه پيناو بلاو كوردنه وهى نه و نيسلامه يه كه سه نه فى
صانح - پينغه مبه رى خوا (صلى الله عليه وسلم) و هاوه لانى (رضي الله عنهم) نه سه رى بوون -
وه سه ر به هيچ گروپ و لايه نيكي حيزبى نيه.

مائپهري بههشت

ئەو كتيب و بابەت و ليكۆئينهوه شهريانه بلاو دهكاتەوه كه دەبنه هۆي:

١. شارەزاکردنی موسولمانان و پهروهردەکردنیان لەسەر ريگا راستەكەي ئيسلام، ئەمەش دەستەبەر دەبێ بە گەرانهوه بۆ پهپهوه رهسەنه كەي ئيسلام، كه بریتی یه له قورئان و سوننهت، به تېگهشتنی پيشين و پيشهوايانی ئوممهت.

٢. پاک کردنهوهی بیروباوهپ و رهوشتی موسولمانان، له دیاردهکانی شیرک و کوفر و تاوان.

٣. پالائوتن و تهصفیه کردنی ئاینی ئيسلام له بیدعه و بۆچونه داهینراوه کان.

٤. وربا کردنهوهی موسولمانان له شوپنهواری خراپی ریوايه ته لاواز و ههلبهستراوه کان.

٥. پته و کردنی برایه تی یه کی راسته قینه لهسەر بناغه فراوانه جیگیره كەي ئيسلام و نههيشتن و كه مکردنهوهی ده مارگیری مهزهه بی و حیزبی.

ئامانجمان:

ئاشناکردنی کۆمه لگایه له ئيسلامی رهسەن و دروستکردنی تاك و کۆیه تی بۆ تېگهشتن له سه رچاوه کانی كه بریتین له قورئانی پیروژ و سوننه تی صه حیح و ئاشکراکردنی ئەو شتانه ی كه نامۆن به ئيسلام و خراونه ته نیویه وه به چه ندین دهسته واژه ی دهنگ و په رنگ و نوسراوی له بواره کانی بیروباوهپ و رهوشت و ئاکار و پهروهردە و زانست و پزیشکی و گه شه ی کۆمه لایه تی.

خودایه داوات ئی دهکەین دامه زرومان بکهیت ، و ته و فیتمان بدهیت بۆ هه ر کار و گوفتاریکی جوان وچاک بهو شیوهیه یی که خۆت لێی رازیت.

ستافی مائپهري بههشت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

پیشه‌کی

الحمد لله رب العالمين وصلى الله وسلم على نبينا محمد واله وصحبه والتابعين
 لهم باحسان إلى يوم الدين.... أما بعد:

له‌راستیدا گرنگیدان به باسی یه‌کخواپه‌رستی و بیروباوهر له گرنگ‌ترینی
 باسه‌کانن وله‌هه‌مووشیان پیویسترن، وه پیچه‌وانه‌ی یه‌کخواپه‌رستی بریتیه له
 هاوبه‌ش بریاردان بو‌خوا وه مه‌ترسیشی بو‌سهر موسلمان لای که‌س شاراوه نیه،
 به‌لام‌تهو به‌لاو کوسته‌ی که‌به‌دریژی کات وسه‌رده‌م بلا‌بوته‌وه بریتیه له‌وه‌ی
 که‌کو‌مه‌ئیک له موسلمانان په‌یوه‌ست بوونه به‌گور مردووانه‌وه وشه‌یتان
 هه‌لی خه‌له‌تان‌دوون به‌شیویه‌ک که‌زیاده‌ر‌ویییه‌کی زوریان کردوه له‌ر‌ویشتن بو
 لایان و سه‌ردانی گورستانیان به‌په‌رستی‌کی گرنگ‌داناوه و باوه‌ریشیان به‌وه
 هه‌یه که‌تهو مردووانه له‌توانایاندا هه‌یه سوودو زیان بگه‌یه‌نن به‌شیویه‌ک
 که‌داوای یارمه‌تی ومن‌دالیان لی‌ده‌کنن بو‌یه که‌وتونه‌ته سه‌رپی‌چیه‌کی گه‌وره‌ی
 شه‌رعیه‌وه هه‌ر له‌بیدعه‌و شيرک و گوم‌رایی تری گه‌وره، وه‌خوا‌ی
 په‌روه‌دگاریش کو‌مه‌له‌زانایه‌کی له‌م‌ئومه‌ته‌دا داناوه که‌پاریزگاری
 و به‌رگریه‌کی به‌رچاویان کرد له‌بیروباوه‌ری یه‌کخواپه‌رستی وه‌ک: نه‌حمده‌ی کوری

حنبەل وئین ته‌یمیه وجگه له‌وانیش له پیشینانی ئەم ئوممه‌ته، وه له‌م سه‌رده‌مه‌ی دواییشدا خوای گه‌وره چەند زانایه‌کی له‌م دورگه‌ پیرۆزه‌دا ره‌وانه کرد بو‌ تازه‌کردنه‌وه‌و گه‌شه‌دان به بانگه‌وازی سه‌له‌فیه‌ت وه‌کو محم‌دی کور‌ی عبدالوهاب و نه‌وه‌کانی وقوتاییه‌کانی و ته‌وانه‌ی که‌له‌سه‌ر مه‌نه‌ه‌جی ته‌وان ده‌رۆن له‌به‌رگ‌ریکردن له‌یه‌ک‌خواپه‌رستی و جیبه‌جی‌کردنی و بانگه‌وازی‌بو‌کردنی و هۆشیارکردنه‌وه‌ی خه‌لك له‌په‌یوه‌ست بوون به‌ دروست‌کراوه‌کانه‌وه‌ زیندووبن یان مردوو.

له‌وانه‌ی که‌ ده‌ست پێش‌خه‌ریان هه‌یه له‌م سه‌رده‌مه‌دا له‌به‌رزکردنه‌وه‌ی ئالای یه‌ک‌خواپه‌رستی و پێدارکردنه‌وه‌ی خه‌لك له‌ شیرک زانای پایه‌به‌رز (عبدالعزیز بن عبدالله بن باز) ره‌حه‌تی خوای لیبیت، به‌راستی ته‌و پێشه‌وابوو له‌م بواره‌دا ئەمه‌ش نووسراوه‌که‌یه‌تی له‌به‌رده‌ستماندایه وه‌ نووسراوی تری سه‌باره‌ت به‌م باسه‌ زۆره.

به‌لكو ئەمه‌ی له‌به‌رده‌ستتدایه — خوینه‌ری به‌رپز—هه‌ندی‌که له‌ فه‌تواکانی شیخ که‌ وه‌لامی داونه‌ته‌وه له‌ باسه‌ گ‌رنگه‌کانی سه‌باره‌ت به‌ مردوان و گۆر بو‌ ئەوه‌ی سووربوونی شیخ وزانایانی ت‌رت بو‌ روون بیت‌ه‌وه له‌سه‌ر یه‌ک‌خواپه‌رستی.

له‌به‌ر گرنگی ئەم باسه‌و بوئه‌وه‌ی به‌رچاو رۆشن بیت له دینه‌که‌تدا ئەوا زانست
وره‌وشت له‌و زانایانه‌ وه‌ربگره‌ که‌ خوای په‌روه‌ردگار تیگه‌یشتنی پیبه‌خشیون له
دیندا و پیشه‌یان به‌رگریکردن وپاراستنی سوننه‌تی پیغه‌مبه‌ره (صلی الله
علیه وسلم) .

واجبیتتی ریزگرتتی گۆری موسلمانان و سوکایه‌تی پی نه‌کردنی

الحمد لله وحده، والصلاة والسلام على من لا نبي بعده، نبينا محمد وعلى آله وصحبه، أما بعد.

نامه‌یه‌کی زۆرم بۆ هاتوووه که تیکرا ئه‌وبابه‌ته له خو ده‌گریت که له لایه‌ن زۆریک له خه‌لکه‌وه پرووده‌دات له ریزنه‌گرتتی گۆری موسلمانان و پیشیل‌کردنی مافی گۆرستان بۆیه به‌باشم زانی که ئەم ووتیه‌ی له‌سه‌ر بنووسم بۆ ئاگادار‌کردنه‌وه و وریا‌کردنه‌وه‌ی موسلمانان و وه‌کو ئامۆژگاریه‌ک بۆ خوا بۆ به‌نده‌کانی، بۆیه ده‌لییم:

فه‌رموووه سه‌حیحه‌کانی پیغه‌مبه‌ر(صلی الله علیه وسلم) به‌لگه‌ن له‌سه‌ر واجبیتتی ریزگرتتی مردووی موسلمانان و ئازارنه‌دانیان، وه بیگومان ریکردن و بازدان به‌سه‌ریداو ئۆتۆمبیل لیخو‌رین به‌سه‌ریداو فریدانی زبل و پاشاوه‌ تیبیدا به ریزنه‌گرتن و سوکایه‌تی پیکردنی ده‌ژمی‌رریت، وه هه‌موو ئەمانه‌ کاریکی نه‌خوازاون و سه‌رپیچی خوا و پیغه‌مبه‌ره‌که‌یه‌تی و سته‌م و ده‌ست درێژی به‌ بۆ

مردووان، وه له پیغه‌مبه‌روهه (صلی الله علیه وسلم) جیگ‌یربووه که نه‌هی کردووه و خه‌لکی ئاگادار کردووه له‌هه‌ندی کاری تری ته‌نانه‌ت وه‌ک: دانیشتن له‌سه‌ر گۆر یان پالدانه‌وه به‌سه‌ر گۆردا و هاوشیوه‌کانی .

وه پیغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) ده‌فه‌رمویت : " لا تصلوا إلى القبور ولا تجلسوا عليها" رواه مسلم. واته: نویژ به‌ره‌و پروی گۆره‌کان مه‌که‌ن، وه‌له‌سه‌ریشی دامه‌نیش.

وه هه‌روه‌ها ده‌فه‌رمویت " لاین یجلس أحدکم علی جمرة فتحرق ثیابه وتخلص إلى جلده خیر له من أن یجلس علی قبر " رواه مسلم.

واته ته‌گه‌ر یه‌کیک له‌ئیوه له‌سه‌ر پشکویه‌ک ئاگر دانیشیت و جله‌کانی بسوتینیت تابگاته سه‌ر پیسته‌که‌ی باشته‌بو‌ی وه‌ک له‌وه‌ی له‌سه‌ر گۆرێک دانیشیت..

وعن عمر بن حزم قال: رأی رسول الله (صلی الله علیه وسلم) متکئاً علی قبر فقال: " لا تؤذ صاحب هذا القبر " أو " لا تؤذه" رواه أحمد. واته: پیغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) بینیمی شانم دابویه سه‌ر گۆرێک.

فهرموی: تازاری خاوه‌نی ته و گۆره مه‌ده‌یان تازاری مه‌ده. بۆیه واجبه له‌سه‌ر هه‌موو موسلمانان پریز له مردوو‌ه‌کانیان بگرن و هیچ جوړه تازاریکیان نه‌ده‌ن وه‌کو دانیشن له‌سه‌ریان و پریکردن ولیخوړینی ئۆتۆمبیل به‌سه‌ریاندا و فریدانی پاشماوه و هاوشیوه‌کانی. خوی گه‌وره هه‌موو موسلمانان سه‌رکه‌وتووبکات بۆ تیگه‌یشتن له‌ دین و وه‌ستان له‌ ئاستی سنوره شه‌رعیه‌کاندا چونکه به‌راستی خوی په‌روه‌دگار بیسه‌رونزیکه. و صلی الله علی نبینا محمد و علی آله و صحبه وسلم

حوکمی نووسین له‌سه‌ر گۆر

پرسیار : ئایا دانانی پارچه‌یه‌ک له‌ ئاسن یان لافیته که هه‌ندی‌ک ئایه‌تی قورئانی له‌سه‌رنووسراوه یان ناوی مردوو به‌رواری مردنی له‌سه‌ر نووسراوه له‌سه‌ر گۆر دروسته؟

وه‌لام : دروست نیه هیچ شتی‌ک له‌سه‌ر گۆری مردوو بنوسریت نه‌ ئایه‌تی قورئانی ونه جگه‌له‌و، له‌سه‌ر ئاسن بی‌ت یان هه‌رشتی‌کی تر، له‌به‌ر ته‌وه‌ی جیگه‌بووه له‌ پیغه‌مبه‌ره‌وه (صلی الله علیه وسلم) له‌فه‌رمووده‌ی جابه‌روه که فه‌رمویه‌تی "نهی أن یجصص القبر و أن یقعد علیه و أن یبنی علیه" رواه

الإمام مسلم في صحيحه، زاد الترمذي والنسائي بإسناد صحيح: "وأن يكتب عليه".

واته: پیغه‌مبهر (صلی الله علیه وسلم) ریگری کردوه له‌وهی که‌گور (که‌چکاری یان چیمه‌نتو کاری بکریت) وه‌له‌سه‌ریشی دابنیشریّت و خانوو بینای به‌سه‌روهه دروست بکریت و له‌سه‌ریشی بنوسریّت.

حیکمه‌تی بوونی گوری پیغه‌مبهر (ﷺ) له‌ناو مزگه‌وتدا

پرسیار: ئاشکرایه که دروست نیه ناشتنی مردوو له‌ناو مزگه‌وتدا، وه ههر مزگه‌وتیکیش گوری تیدا بیّت نویتزکردن تیدا دروست نیه، حیکمه‌ت چیه له‌وهی که گوری پیغه‌مبهر (صلی الله علیه وسلم) هه‌ندیك له‌هاوه‌لانی له‌ناو مزگه‌وتی پیغه‌مبهر دان؟

وه‌لام: له پیغه‌مبهره‌وه (صلی الله علیه وسلم) جیگیربوه که فه‌رموویه‌تی "لعن الله اليهود والنصارى اتخذوا قبور أنبيائهم مساجد" متفق علی صحته.

واته : نه‌فره‌تی خوا له‌جوله‌که و گاوره‌کان بیټ گۆږی پیغه‌مبه‌ره‌کانیان ته‌کرده مزگه‌وت .

وه هه‌روه‌ها جیگ‌یربووه له دایکه عایشه‌وه که‌ده‌فه‌رمویت ئوم سه‌له‌مه‌و ئوم حه‌بیه باسی که‌نیسه‌یه‌کیان بو پیغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) کرد که وینه‌ی تیدابووه له خاکی حه‌به‌شه، پیغه‌مبه‌ریش (صلی الله علیه وسلم) فه‌رمووی: "أولئك إذا مات فيهم الرجل الصالح بنوا على قبره مسجداً وصوروا فيه تلك الصور أولئك شرار الخلق عند الله" متفق علیه.

واته:ته‌وانه ته‌گه‌ر پیاویکی چاک له‌ناویاندا بمردایه له‌سه‌رگۆره‌که‌ی مزگه‌وتیان دروست ته‌کردو وه‌ئه‌و وینه‌نه‌یان تیدا ته‌کیشا ئائه‌وانه خراپترینی دروست‌کراوی خوی گه‌وره‌ن.

وروی مسلم في صحيحه عن جندب بن عبدالله البجلي قال: سمعت رسول الله يقول: "إن الله قد اتخذني خليلاً كما اتخذ إبراهيم خليلاً ولو كنت متخذاً من أمتي خليلاً لأتخذتُ أبا بكر خليلاً، ألا وإن من كان قبلكم كانوا

یتخذون قبور أنبيائهم وصالحیهم مساجد، ألا فلا تتخذوا القبور مساجد
فإني أنهاكم عن ذلك".

واته: بیستم له‌پیغه‌مبه‌ری خوا (صلی الله علیه وسلم) که‌ئه‌یفه‌رموو: به‌راستی
خوای گه‌وره منی کردوو به‌دۆستی خوئی هه‌روه‌ک ئیبراهیم پیغه‌مبه‌ری کردوو
به‌دۆستی خوئی وه‌ئه‌گه‌ر له‌توممه‌ته‌که‌م که‌سم بکردایه به‌دۆستی خووم‌ئه‌وه
ئه‌بویه‌کرم‌ئه‌کرد به‌دۆست، ئاگاداربن‌ئه‌وانه‌ی پیش‌ئیوه‌گۆری پیغه‌مبه‌ران و
پیاو‌چا‌کانیان‌ئه‌کرده‌مزگه‌وت، وریابن‌گۆره‌کان‌مه‌که‌نه‌مزگه‌وت‌چونکه‌من
رئیکریتان‌لی‌ده‌که‌م.

وروی مسلم‌ایضاً‌عن‌جابررضی‌الله‌عنه‌عن‌النبي‌(صلی‌الله‌عليه‌وسلم)
:" أنه نهی أن یخصص القبر وأن یقعد علیه وأن یبني علیه". واته:
پیغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) رئیکری کردوو له‌وه‌ی که‌گۆر(گه‌چکاری‌یان
چیمه‌نتۆ‌کاری‌بکریت)‌وه‌له‌سه‌ریشی‌دابنیشریّت‌وخانوو‌بینای‌به‌سه‌ره‌وه
دروست‌بکریت. ئه‌م‌فه‌رموو‌ده‌سه‌حیحانه‌ئه‌وه‌ی‌له‌مانا‌کانیاندا‌ده‌رده‌که‌وئیت
ئه‌وه‌یه‌که‌هه‌موویان‌به‌لگه‌ن‌له‌سه‌ر‌حه‌رامیّتی‌دروست‌کردنی‌مزگه‌وت‌له‌سه‌ر
گۆر و به‌لکو‌نه‌فره‌تیشی‌له‌سه‌ره، هه‌روه‌کو‌چۆن‌به‌لگه‌ن‌له‌سه‌ر‌حه‌رامیّتی

دروستکردنی بینا له‌سه‌ریان و به‌رزکردنه‌وه‌یان و گومه‌ز دروستکردن، له‌به‌رئه‌وه‌ی ئەمانه هۆکارن بۆ هاوبه‌ش بریاردان بۆ خوا و په‌رستنی مردووان هه‌روه‌کو چۆن ئەمه له کۆن و نویدا روویداوه. بۆیه ئه‌رکی هه‌موو موسلمانیکه له هه‌ر شوێنیک بن ووریاوناگاداربن له‌وه‌ی که پینغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) نه‌هی لی‌کردوه وه فریو نه‌خۆن به‌وه‌ی که زۆریک له‌خه‌لکی ئەنجامی دده‌ن، چونکه حه‌ق وپراستی وونبوی موسلمانه هه‌رکاتی‌ک دۆزیه‌وه ئه‌و شایسته‌تره بۆی، وه حه‌قی‌ش به‌به‌لگه‌ی قورئان وه‌رمووده‌وه دهناسریتته‌وه نه‌وه‌ک به‌بۆچوون وکرده‌وه‌ی خه‌لکی، وه پینغه‌مبه‌رو (صلی الله علیه وسلم) دوو هاوه‌له‌که‌ی له مزگه‌وتدا نه‌نی‌ژراون به‌لکو له‌مالی عایشه‌دا نی‌ژراون، به‌لام کاتی‌ک که مزگه‌وته‌که فراوان بوویه‌وه له‌سه‌رده‌می وه‌لیدی کورپی عبدالملک ژوره‌که‌ی عایشه‌که‌وته ناومزگه‌وته‌وه له‌کو‌تایی سه‌ده‌ی یه‌که‌م وه ئەم کاره‌ش به‌وه ناژمی‌درریت که مردوو له‌ناو مزگه‌وتدا نی‌ژرابی‌ت، چونکه پینغه‌مبه‌رو (صلی الله علیه وسلم) دوو هاوه‌له‌که‌ی نه‌گوازانه‌وه بۆ زه‌وی مزگه‌وته‌که به‌لکو به‌هۆی فراوان بوونه‌وه ئه‌و ژوره‌ی که ئەمانی تیدا‌بوون که‌وته ناو مزگه‌وته‌وه وه‌ئهمه‌ش نابی‌تته به‌لگه‌ بۆ هه‌یچ که‌سی‌ک که بینا له‌سه‌ر گۆر دروست بکات یان مزگه‌وتی له‌سه‌ر دروست بکات یان گۆر له‌ناو مزگه‌وتدا

بنيژیت له بهرته و فرموده سه حیحانه ی که پیشتر تاماژم پیکرد که ریگرن له و جوړه کارانه، وه کاره که ی وه لید هیچ به لگه یه کی تیدا نیه له سه ر پیچه وانه کردنی سوننه تی پیغه مبه ر (صلی الله علیه وسلم). والله ولي التوفیق.

چاندنی درهخت له سه ر گور دروست نیه

پرسیار : له دوا ی ناشتنی مردوو هه ندیک که س سوره تی (یس) له سه ر گور که ده خوینن، وه هه ندیک جوړی درهخت ده روینن، وه له سه ر پرووی گور که ش جو یان گه نم ده چینن به به لگه ی نه وه ی که پیغه مبه ر (صلی الله علیه وسلم) نه و کاره ی کردوو له سه ر گور ی دووان له هاوه لانی، ئایا حوکمی نه وه چیه؟

وه لام : خویندنی سوره تی (یس) یان هه ر سوره تی کی تر له سه ر گور له دوا ی ناشتن یان له کاتی ناشتندا دروست نیه، وه قورئان خویندن له سه ر گورستان دروست نیه، چونکه نه پیغه مبه ر (صلی الله علیه وسلم) ونه جینشینه

هیدایه‌تدراوه‌کانی ئەم کاره‌یان نه‌کردووه، هه‌روه‌کو چۆن بانگدان و قامه‌ت کردن دروست نیه له‌سه‌ر گۆر، به‌لکو هه‌موو ئەوانه بیدعه‌ن. وه پینغه‌مبهر (صلی الله علیه وسلم) له‌فه‌رمووده‌ی سه‌حیحدا ده‌فه‌رموویت:

"من عمل عملاً ليس عليه أمرنا فهو رد" أخرجه الإمام مسلم.

واته: هه‌رکه‌سیک هه‌ر کرده‌وه‌یه‌ک بکات که قسه‌ی ئیمه‌ی له‌سه‌ر نه‌بیّت ته‌وه ئەدریته‌وه به‌سه‌ریداو لی ی وه‌رناگیریت.

وه‌به‌هه‌مان شیوه دروست نیه چاندنی هه‌رجۆره دره‌ختیک یان چاندنی گه‌نم یان جۆ یان هه‌ر دانه‌ویله‌یه‌کی تر چونکه نه پینغه‌مبهر (صلی الله علیه وسلم) ونه جینشینه هیدایه‌تدراوه‌کانی ئەم کاره‌یان نه‌کردووه. به‌لام ته‌وه‌ی که‌ئه‌نجامیدا له‌گه‌ل ته‌و دوو گۆرهدا که‌خوا پینغه‌مبهری ئاگادارکرد به‌سزایان که لقی داره‌خورمای له‌سه‌رچاند ئەم کاره تایبه‌ته به پینغه‌مبهره‌وه (صلی الله علیه وسلم) وه‌و دوو گۆرهده، چونکه بۆ گۆره‌کانی تر ئەم کاره‌ی ته‌نجام نه‌دا، وه بۆموسلمانانیش نیه که هیچ په‌رستشیک دابه‌ینن که خوا فه‌رمانی پی نه‌کردیّت له‌به‌ر ته‌و فه‌رمووده‌یه‌ی که باسمان کردو له‌به‌ر ئەم تایه‌ته‌ش که خوی په‌روه‌ردگار ده‌فه‌رموویت: ﴿أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنُ

بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ الْفُضْلِ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿الشورى: ۲۱﴾

(تایا ئەو بیباوه‌رانه رازین به‌به‌رنامه‌ی خوا) یاخود شوینی ئەو هاوه‌لگه‌رانه ده‌که‌ون که به‌ناری دینه‌وه به‌رنامه‌یان بو داناون و په‌یره‌وییان ده‌که‌ن بی ئەوه‌ی خوا مؤلّه‌تی دابیت و پیی رازی بیت (حرام و حه‌ل‌الیان بو دیاری ده‌که‌ن)، خو ئە‌گەر بریاری پیشترمان نه‌بوایه به مانه‌وه‌یان تا کاتی دیاریکراو، ئەوه‌ فرمان ده‌درا به له‌ناو بردنیان، بیگومان بو سته‌مکاران سزای به ئیش و به‌سو تاماده‌یه.

حوکمی بانگدان وقامه‌تکردن له‌لای گوردا

پرسیار: تایا حوکمی بانگدان وقامه‌تکردن له‌لای گوردا چیه؟

وه‌لام : گومانی تیدا نیه که بیدعه‌یه خوی په‌روه‌ردگار هیچ به‌لگه‌یه‌کی له‌سه‌ری دانه‌به‌زاندوه چونکه نه له پیغه‌مبەر (صلی الله علیه وسلم) ونه له هاوه‌لان‌وه باسنه‌کراوه و نه‌گی‌رپراوه‌ته‌وه، وه هه‌موو خیر و چاکه‌یه کیش بریتیه له شوینکه‌وتنی ئەوان و گرتنه‌به‌ری ریبازی ئەوان وه‌کو خوی په‌روه‌ردگار ده‌فه‌رمویت: ﴿وَالسَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ

بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿التوبة: ١٠٠﴾

واته: خوای میهره‌بان له‌وانه‌ی که پیشک‌ه‌وتن و یه‌که‌م که‌س بوون له ئیسلام بوون و خزمه‌ت کردنی ئیسلامدا له‌کاروانی کوچه‌بران و پشتیوانان و ئه‌وانه‌ی که به ریکوپییکی شوینیان که‌وتوون، رازی بووهو ئه‌وانیش له‌و رازی بوون، باخه‌کانی به‌هه‌شتی بو ئاماده کردوون که چهنده‌ها رپووبار به به‌رده‌م کوکشه‌کانی و به‌ژیئر دره‌خته‌کانیدا ده‌روات، هاوړی له‌گه‌ل نه‌مریدا بو هه‌میشه‌یش تیایدا ده‌می‌ننه‌وه، ئه‌و سهرئه‌نجامه سهر که‌وتنیکی زور گه‌وره‌یه.

وه پیغه‌مبه‌ری خوا (صلی الله علیه وسلم) ده‌فه‌رمویت: "من أحدث فی أمرنا هذا ما لیس منه فهو رد" واته: هه‌رکه‌سیک له‌م کاره‌ی ئیمه که‌ئیسلامه شتیک دابینیت که‌تیایدا نه‌بیته‌وه ئه‌دریته‌وه به‌سه‌ریدا وه‌لی‌ی وه‌رناگیریت.

وفي لفظ آخر قال عليه الصلاة والسلام: "من عمل عملاً ليس عليه أمرنا فهو رد". هه‌رکه‌سیک هه‌ر کرده‌وه‌یه‌که بکات که‌ قسه‌ی ئیمه‌ی له‌سه‌ر نه‌بیته‌وه ئه‌دریته‌وه به‌سه‌ریداو لی‌ی وه‌رناگیریت.

وقال (صلى الله عليه وسلم) "وشر الأمر محدثاتها وكل بدعة ضلالة" أخرجه مسلم في صحيحه من حديث جابر.

واته: خراپتیرینی کرده‌وه کان داهیتراره‌کانه وهه‌مووداهیترارویکیش گومراییه.

وصلی الله وسلم علی نبینا محمد وآله وصحبه وسلم.

حوکمی سهردانی گورستان به‌مه‌به‌ستی پارانه‌وه له مردووان

پرسیار: حوکمی سهردانی گورستان چیه به‌مه‌به‌ستی پارانه‌وه له مردووان و نزیکبونه‌وه لییان به‌سه‌ربرینی ئازهلان بویان؟

وه‌لام: ته‌گهر سهردانه‌که بو مه‌به‌ستی داواکردن له‌مردووان بیت و نزیکبونه‌وه لییان به‌سه‌ربرینی ئازهل و نه‌زرکردن بویان و داوای فریاکه‌وتن لییان جگه له خوا ته‌مه‌هاوبه‌ش بریاردانی گه‌وره‌یه وه ته‌مه‌شه که ته‌نجامی ده‌دهن له‌گه‌ل ته‌وانه‌ی که به ته‌ولیا ناویان ده‌به‌ن مردووبن یان زیندوو که برویان وایه پییان ده‌توانن سوودو زیانیان پیبگه‌یه‌نن یان وه‌لامی داواکاریه‌کانیان بده‌نه‌وه یان شیفای نه‌خوشیه‌کانیان بدن هه‌موو ته‌مانه‌هاوبه‌ش بریاردانی گه‌وره‌یه په‌نا به‌خوا وه‌ته‌مه‌ش وه‌کو کرده‌وه‌ی هاوبه‌ش

بریارده‌ره‌کانه له‌گه‌ل (لات و عوززا و مهنات) و بت و خواکانی تریان، ئه‌رکی کاربه‌ده‌ستان و زانایانی ولاتی موسلمانانه که ریگری بکه‌ن له‌م کارانه. وه‌کو ئاشکرایه به‌به‌لگه‌ی قورئان و فهرمووده که نزیك بوونه‌وه له‌ خوا به‌سه‌ربرینی ئاژهل بو جگه له‌ خوا له‌ ئه‌ولیاو جن و بته‌کان و جگه له‌وانیش له‌ ههر دروستکراویکی تری خوا هابه‌ش بریاردانه بو خوی تاك و ته‌نهاو کاروکرده‌وی نه‌فامی و هابه‌ش په‌یدا‌که‌ره‌کانه، وه‌ خوی په‌روه‌ردگار ده‌فهرمویت: ﴿قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (۱۶۲) لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ (۱۶۳)﴾ (الانعام)

واته: ئه‌ی پینغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم)، به‌ ئیمانداران بلای: به‌راستی نو‌یژو سه‌ربرینه‌کانم، هه‌روه‌ها ژیان و مردنم تاییه‌ته بو خوی په‌روه‌ردگاری جیهانیانه‌وه. ئه‌و زاته هیچ هاوه‌ل و هابه‌ش و شه‌ریکیکی نیه و من به‌وه فهرمانم پیدراوه و من یه‌که‌م که‌سی موسولمانانم.

وه (نُسُك) بریتیه له‌ سه‌ربرین، وه‌ خوی په‌روه‌ردگار له‌م ئایه‌ته‌دا پرونی ده‌کاته‌وه که سه‌ربرین بو جگه له‌ خوا هابه‌ش بریاردانه بو خوا وه‌کو نو‌یژکردن بو جگه له‌ خوا، خوی په‌روه‌ردگار ده‌فهرمویت: ﴿إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ (۱)﴾

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ﴿ خَوای گه‌وره له‌م سوره‌ته پی‌وژده‌دا فه‌رمان ده‌کات که نو‌یژوسه‌بربرین بو په‌روه‌ردگاری بکات نه‌ک وه‌کو هاوبه‌ش بریارده‌ره‌کان که سه‌ربرین وسوجه‌بردنیان بو جگه له خوا بو. وه خوی په‌روه‌ردگار ده‌فه‌رمویت: ﴿ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ﴾ (إسراء: ۲۳)

واته: په‌روه‌ردگاری تو بریاریداوه که جگه له‌و که‌سی تر نه‌په‌رستن

خوی گه‌وره ته‌فه‌رمویت: ﴿ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ ﴾ (البينة: ۵)

واته: فه‌رمانیشیان پینه‌درا‌بوو جگه به‌وهی که خواپه‌رستی بکن و به‌پاکی و دلسوزی و ملکه‌چی فه‌رمانبه‌رداری تاین و به‌رنامه‌که بن و لابدهن له هه‌موو تاینیک و تنه‌ها پابه‌ندی تاینی ئیسلام بن، نو‌یژیش به‌رپک و پیکی ته‌نجام بدهن، زه‌کاتیش له مال و سامانیان ده‌ربکن، ته‌وهیه تاینی نامه‌راست و به‌نرخه‌کانی خوا

وه تایدت سه‌باره‌ت به‌م باسه‌ زوره، سه‌ربرین بریتیه له په‌رستش بو‌یه تنه‌ها ده‌بیئت بو خوی بکریت.

وفي صحيح مسلم عن أمير المؤمنين علي بن أبي طالب قال: قال رسول الله (صلى الله عليه وسلم): " لعن الله من ذبح لغير الله "

واته: نه‌فره‌تی خوا له و که‌سه‌ی بو جگه له‌خوا‌ی گه‌وره تاژهل سه‌رته‌بریت.

هاوبه‌ش بریاردان بو خوا

پرسیار: ئایا هاوبه‌ش بریاردان چیه و ته‌فسیری ئه‌م ئایه‌ته‌ش چیه که خوا ده‌فرمویت: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ (مائدة: ۳۵).؟

وه‌لام: هاوبه‌ش بریاردان هه‌ر له ناوه‌که‌یه‌وه روون و ئاشکرایه که بریتیه له‌وهی که جگه له خوا بکه‌یت به هاوبه‌ش له‌گه‌ل خوادا له په‌رستندا وه‌کو پارانه‌وه له بته‌کان و داوای فریاده‌س و فریاکه‌وتن لییان و نه‌زر و نوێژو رۆژوگرتن و سه‌ربرین بو‌یان، وه‌کو سه‌ربرین بو — به‌ده‌وی، عیدروس، یان نوێژکردن بو فلان و فیسار و داوای یارمه‌تی و هاوکاریکردن له پی‌غه‌مبه‌ر (صلى الله عليه وسلم) یان شیخ عبدالقادر یان عیدروس له یه‌مه‌ن و جگه له‌وانیش له

مردووانی ترو ته‌وانه‌ی که تاماده نین. هه‌موو ته‌مانه به هاوبه‌ش بریاردان ناوده‌برین، به‌هه‌مان شیوه ته‌گه‌ر پارانه‌وه له ته‌ستیره‌و جنوکه‌و داوای به‌هاناوه‌هاتن لییان یان هه‌ر شتیك له‌و بابه‌ته په‌رستشیانه بو بیگیان و مردووان و تاماده‌نه‌بووان ته‌نجام بدات ته‌وا ده‌بیته هاوبه‌ش په‌یداکردن بو خوا، وه‌ خوای په‌روه‌ردگار ده‌فه‌رمویت: ﴿وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ الانعام واته: خو ته‌گه‌ر شه‌ریك و هاوبه‌ش بریار بده‌ن، ته‌وه هه‌رچی کارو کرده‌وه‌یه کی (چاکیشیان) هه‌یه هه‌مووی پوچه و بی نرخ ده‌بیته..

وه‌خوای په‌روه‌ردگار ده‌فه‌رمویت: ﴿لَئِنْ أَشْرَكَتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ (زمر: ۶۵)

واته: سویند به‌خوا بادلییانن که وه‌حی و نیگا نی‌ردراوه بو توو بو ته‌وانه‌ی پیش تو‌ش: ته‌گه‌ر هاوه‌لگه‌ر بیت و شه‌ریك بو خوا بریار بده‌یت کارو کرده‌وه چاکه کانیشته پوچه و ده‌چیته ریزی خه‌ساره‌تمه‌ند و زه‌ره‌مه‌ندانه‌وه.

به‌لام ته‌و (وه‌سیله) یه‌ی که له‌م ئایه‌ته‌دا باسکراوه ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ﴾ مه‌به‌ست پی نزیك بوونه‌وه‌یه له‌خوا به گو‌یرایه‌لی

کردنی وه ئه‌مه‌ش واتا که یه‌تی لای هه‌موو زانایان، نوێژکردن نزیک بوونه‌وه‌یه له‌خوا که‌واته وه‌سیله‌یه، وه‌سه‌ربرپین بو‌خوا وه‌سیله‌یه، وه رۆژوو سه‌ده‌قه‌کردن وه‌سیله‌ن، یادی خواو قورتان خویندن به‌هه‌مان شیوه وه‌سیله‌ن، ئه‌مه واتای فه‌رمایشتی خواجه ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ واته ویستی نزیک بوونه‌وه‌تان هه‌بیته بو لای خوا به گوێرایه‌لیکردنی.

زانایانی ته‌فسیری وهك ابن کثیر، ابن جریر، البغوی و جگه له‌وانیش به‌و شیوه‌یه‌یان وتوو، واته په‌یوه‌ستی نزیک بوونه‌وه‌بن بو‌لای خواو داوای بکه‌ن له‌هه‌رکوبیه‌ک بن له‌وه‌ی که ره‌وای داوه بو‌تان له نوێژو رۆژوو سه‌ده‌قات و په‌رسته‌شه‌کانی تر، وه‌به‌هه‌مان شیوه وه‌به‌هه‌مان واتا له ئایه‌تیکی تر دا هاتوو که خوای گه‌وره ده‌فه‌رمویت : ﴿أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْدُورًا﴾ (الإسراء : ۵۷)

واته: تا ته‌وانه‌ی که ته‌وان هاناو هاواریان لیّ ده‌کهن، کامیان له خوا نزیکتره؟! له کاتی‌کدا که ته‌وان خوځیان هاوار له خوا ده‌کهن و داوای نزیک بوونه‌وه له په‌روه‌ردگاریان ده‌خوازن و چاوه‌پروانی په‌حمه‌تی ده‌کهن، له سزاو توّله‌شی ده‌ترسن، به‌راستی سزای په‌روه‌ردگارت مه‌ترسی لیّکراوه.

پینغه‌مبه‌ران وشوینکه‌وتوانیان به‌م شیوه‌یه بوون له خوا نزیک ده‌بوونه‌وه به‌و هوکارانه‌ی که په‌وای داوه بوځیان له جیهادو نوځرو روژوو یادی خواو قورئان خویندن و جگه له‌مانیش له‌و کارو په‌رستنه شه‌رعیه‌نه‌ی تر، به‌لام گومان‌بردنی خه‌لکانیک به‌وه‌ی که وه‌سیله بریتیه له په‌یوه‌ست بوون به‌مردووان و داوای فریا‌که‌وتن له پیاوچاکان ته‌وا گومانیکې پوچ ونا‌په‌وایه. وه ته‌وه بیروباوهری هاوبه‌ش بریارده‌ره‌کانه که خوای په‌روه‌ردگار له‌باره‌یانه‌وه ده‌فه‌رمویت :

﴿وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ﴾ (یونس: ۱۸)

واته: (بیّ باوهران وخوانه‌ناسان) شتی‌ک ده‌په‌رستن له‌جیاتی خوا نه زیانیاں پینده‌گه‌یه‌نیت نه قازانج، ده‌شلین: تا ته‌و بت و شتانه تکا کارمانن لای خوا .

وه خوی په‌رورد‌گاریش به‌م شیوه‌یه ر‌دی دانه‌وه ﴿قُلْ أَتَنْبِئُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي
السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾ (یونس: ۱۸).

واته : پییان بلیّ ته‌ی پیغه‌مبهر (صلی الله علیه وسلم): باشهه ئایا ئیوه خوا
ئاگادار ده‌که‌نوه به‌شتیک که له‌ئاسمانه‌کان و له‌زه‌ویدا ه‌بیّت و خوا
نه‌یزانیّت؟! پاک و بیگه‌رده‌و به‌رزو بلنده‌و دووره له‌وه‌ی که‌نه‌فامان ده‌یکه‌ن
به‌هاوه‌لی.

ووته‌ی که‌سانیک که‌ ده‌لین داواکردن له‌مردووی ناوگور‌دروسته

پرسیار : هه‌ندیك که‌س ده‌لین: داواکردن له‌مردووی ناو گور
دروسته، به‌به‌لگه‌ی " إِذَا تَحَيَّرْتُمْ فِي الْأُمُورِ فَاسْتَعِينُوا بِأَهْلِ الْقُبُورِ " واته:
ئه‌گه‌ر په‌ریشان بوون و کاره‌کانتان بو جی به‌جی نه‌بوو ئه‌و په‌نا ببه‌نه
به‌ر خاوه‌نی گور‌ه‌کان. ئایا ئه‌م فه‌رمووده‌یه سه‌حیحه‌؟

وه‌لام : ئه‌م فه‌رمووده له‌و فه‌رمووده ناراستانه‌یه که هه‌لبه‌ستراوه به‌ده‌م
پیغه‌مبه‌ری خواوه (صلی الله علیه وسلم) وه زوریک له‌زانایانیش خه‌لکیان
هوشیارکردوته‌وه سه‌باره‌ت به‌مه، یه‌کیك له‌وانه شیخ الاسلام ابن تیمیه

ره‌حمه‌تی خوی لیبیت وه‌کو له مجموع فتاوی دا ده‌لیت: " ته‌م فه‌رمووده‌یه درۆیه به‌ده‌م پیغه‌مبه‌ری خواوه (صلی الله علیه وسلم) به‌یه کده‌نگی شاره‌زایانی بواری فه‌رمووده وهیچ زانایه‌ک نه‌یگی‌راوه‌ته‌وه‌و له هیچ کتیبی‌کی باوه‌رپی‌کراوی فه‌رمووده‌شدا نه‌هاتوه‌ه."

وه ته‌م درۆیه به‌ده‌م پیغه‌مبه‌ره‌وه (صلی الله علیه وسلم) دژو پیچه‌وانه‌یه له‌گه‌ل گوتاری قورئان وه‌رمووده‌دا که فه‌رمان به‌یه کخو‌اپه‌رستی ده‌که‌ن و هاوبه‌ش بریاردان قه‌ده‌غه‌و حه‌رام ده‌که‌ن، وه گومانی تیدا نیه که پارانه‌وه له‌مردووان وداوای فریاکه‌وتن لییان له خو‌شی وناخو‌شیدا له گه‌وره‌ترین هاوبه‌ش بریاردانه بو‌خوای پاک وتاک.

هاوبه‌ش بریارده‌ره‌کانی سه‌رده‌می کۆن له‌کاتی ناخو‌شی وته‌نگانه‌دا خویان به‌ته‌نها ده‌په‌رست، به‌لام که ناخو‌شی وته‌نگانه‌که نه‌ده‌ما ده‌ستیان ده‌کرده‌وه به‌هاوبه‌ش بریاردان بو‌خوا، وه‌کو خوی گه‌وره ده‌فه‌رموویت: ﴿فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ﴾ (العنکبوت: ٦٥).

واته: هەر کاتیك خه‌لكی (باوهر لاواز) سواری كه‌شتی ده‌بن، مه‌ترسی نو‌قم بوون و تیاچوون پروویان تیده‌كات، زۆر به‌كول، هاناو هاوار بو خوا ده‌به‌ن و به دلسۆزی و ملكه‌چیه‌وه باوهر ده‌هینن، به‌لام کاتیك خوا رزگاریان ده‌كات و ده‌گه‌نه‌وه وشکانی ده‌ستبه‌جی له رییازی یه‌كتاپه‌رستی ده‌ترازین و هاوه‌ل و هاوبه‌ش بو خوا بریار ده‌ده‌ن.

به‌لام هاوبه‌ش بریارده‌رانی دواترو ئەم سهرده‌مه هاوبه‌ش بریاردانیان بو خوا له‌كاتی خو‌شی و ناخو‌شیدایه و به‌لكو له‌كاتی ته‌نگ و چه‌له‌مه‌دا تاوانه‌كه‌یان زیاتر ده‌بی‌ت په‌نا به‌خوا بو‌یه كوفرو گو‌مرا‌ییان له‌وان زیاتره له‌م باره‌یه‌وه، وه‌خوای په‌روه‌ردگاریش ده‌فه‌رمو‌یت ﴿وَمَا أَمْرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ الْمُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ﴾ (بینه: ۵)

واته: فه‌رمانی‌شیان پینه‌درا‌بوو جگه به‌وه‌ی كه‌ خواپه‌رستی بکه‌ن و به‌پاکی و دلسۆزی و ملكه‌چی فه‌رمانبه‌رداری تاین و به‌رنامه‌كه‌ بن و لا‌بده‌ن له هه‌موو ئایینیك و ته‌نها پا‌به‌ندی ئایینی ئیسلام بن، نو‌یژیش به‌ریك و پیکی ته‌نجام به‌ده‌ن، زه‌كاتیش له مال و سامانیان ده‌ربکه‌ن، ئه‌وه‌یه ئایینی نامه‌راست و به‌نرخه‌کانی خوا.

وه‌خوای په‌روه‌رد‌گارد‌ه‌فهرمویت : ﴿فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾ (غافر: ۱۴).

واته: كه‌واته‌ ته‌ی ئیمانداران: ئیوه‌ ههر هانا و هاوار بوّ خوا به‌رن و ملکه‌چ و فرمانبه‌رداری ئاین و به‌رنامه‌که‌ی ته‌و بن، ته‌گهر چی کافرو بیّ پرواکان پیی سه‌غله‌ت بن و پییان ناخوش بیّت

وه هه‌روه‌ها خوای په‌روه‌رد‌گار ده‌فهرمویت ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدْ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ (۲) أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ...﴾ (زمر). واته: بیگومان ئیمه‌ ته‌م قورئانه‌مان ره‌وانه‌ کردوه‌ بوّ ته‌ی پیغه‌مبه‌ر صلی الله علیه وسلم تا‌حق و راستی روون بکاته‌وه، كه‌واته‌ ههر خوا بیه‌رسته و ههر ملکه‌چ و دل‌سوزبه‌ بوّ ئاین و به‌رنامه‌که‌ی. ئاگاداربن: دینی پاک و خاوین ته‌نها بوّ خوایه

وه هه‌روه‌ها خوای په‌روه‌رد‌گارد‌ه‌فهرمویت ﴿ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ (۱۳) إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا

دُعَاءُكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ ﴿١٤﴾ (فاطر)

واته : تا ئه و خواجه په‌روه‌ردگار تانه خاوه‌نی هه‌موو موټک و به‌دیها تووه‌کانه ،
 (به‌لام) ئه‌وانه‌ی جگه‌ له‌و هاناو هاواری بو‌ ده‌بن و لیبی ده‌پارینه‌وه‌ ته‌نانه‌ت
 خاوه‌نی تو یکلّه‌ ته‌نکه‌که‌ی ده‌وری ناوکی خورمانیش نین. خو‌ ئه‌گه‌ر هاناو
 هاواریان بو‌ به‌رن گو‌ییان لی‌تان نییه‌ و ناییستن، ئه‌گه‌ر بشبیستن به‌ ده‌متانه‌وه
 نایه‌، روژی قیامه‌تیش حاشا ده‌که‌ن لی‌تان و له‌وه‌ی که‌ به‌ (خواتان) زانیوون،
 بیگومان که‌س نییه‌ وه‌ک (خوا) ئاگاو زانا بی‌ت و هه‌والی راست و دروست
 بگه‌یه‌نیت.

وه‌ ئه‌م ئایه‌ته‌ هه‌موو ئه‌وانه‌ ده‌گریته‌وه‌ که‌ هاواریان بو‌لا ده‌کرین جگه‌ له‌خوا.

نووسینی ناوی مردوو له‌سه‌ر گۆر

پرسیار: تیبینی ده‌کریت له‌سه‌ر هه‌ندیگ گۆر که پارچه‌یه‌ک له خشت
یان چیمه‌نتۆ داده‌نریت له‌گه‌ل نووسینی ناوی مردوو له‌سه‌ری
وبه‌رواری مردنی وچه‌ند پرسته‌یه‌ک وه‌ک (اللهم ارحم فلان بن فلان) ئایا
ئه‌مه‌ حوکمی چیه‌؟

وه‌لام : دروست نیه بینا له‌سه‌ر گۆر دروست بکریت به‌هه‌ر ماده‌یه‌ک بی‌ت
وه‌یان له‌سه‌ری بنووسریت، له‌به‌رئه‌وه‌ی له‌په‌غه‌مبه‌ره‌وه (صلی الله علیه وسلم)
جی‌گی‌بووه که نه‌هی کردوو له بینادروست کردن ونوسین له‌سه‌ری.

فقد روی مسلم رحمه الله من حدیث جابر رضی الله عنه قال " نهی رسول
الله (صلی الله علیه وسلم) أن یخصص القبر وأن یقعد علیه وأن ینی علیه "
وخرجه الترمذی وغیره بإسناد صحیح وزاد " وأن یکتب علیه " .

له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ئه‌مه‌ جو‌ری‌که له‌ جو‌ره‌کانی زیاده‌ره‌وی کردن بۆیه‌ پی‌ویسته‌ ری‌گری
لی‌بکریت، جگه له‌وه‌ش نووسین له‌سه‌ری هه‌ندیگ جار سه‌رده‌کی‌شیت بۆ
چاره‌نووسی خراب وزیانبه‌خش وکاری ناشه‌رعی، به‌لکو خۆلی گۆره‌که‌ی دووباره

به‌سه‌ردا ده‌کریت و به‌ئه‌ندازه‌ی بستیک به‌رزده‌کریت‌ه‌وه بو‌ئه‌وه‌ی بزانی‌ت گۆره
 ئەمه‌ سووننه‌تی گۆره‌ که پی‌غه‌مبه‌روه‌ه‌وه‌لانی له‌سه‌ربووه، وه‌ دروست نیه‌ بینای
 له‌سه‌ردروست بکریت و یان به‌ قوماش بی‌وشریت وه‌یاخود گومه‌زی له‌سه‌ر
 دروست بکریت له‌به‌ر ئەم فه‌رمووده‌یه‌ی پی‌غه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) "
 لعن الله اليهود والنصارى اتخذوا قبور أنبيائهم مساجد" متفق علیه.

حوکمی ته‌به‌پروک کردن به‌مردووانه‌وه

پرسیار : پیاویک له‌شاره‌که‌ماندا مرد و هه‌والی مردنه‌که‌ی
 بلا‌وبویه‌وه، بینیمان ئا‌فره‌تان ده‌پۆ‌یشتن بو‌ ماله‌که‌ی وئه‌و پیا‌وه‌ش
 به‌مردووی دوا‌ی کفن کردنه‌که‌ی له‌نی‌و ئا‌فره‌ته‌کان دانرا‌بوو ئه‌وانیش
 له‌ چوارده‌وری بوون لی‌مان پرسین که‌ بۆچی ده‌پۆن بو‌ لای ئه‌وه‌که‌سه‌؟
 ئه‌وانیش وتیان ته‌به‌پروکی پی‌وه‌ ده‌که‌ین، ئایا حوکمی ئه‌و جو‌ره
 کارانه‌ چیه‌؟ وه‌ ئایا سووننه‌ته‌؟

وه‌لام: ئەم جو‌ره‌ کاره‌ دروست نیه‌و کاریکی ناپه‌سه‌ند و نه‌خوا‌زرا‌وه، له‌به‌رئ‌ه‌وه‌ی
 دروست نیه‌ بو‌ هیچ که‌سیک که‌ ته‌به‌پروک به‌مردووانه‌وه یان به‌گۆره‌وه بکات

وداوا له جگه له خوا بکات بۆ پرکردنه‌وی پیوستیه‌ک یان شیفای نه‌خۆش یان ههر شتیکی تر چونکه په‌رستن ته‌نهما مافی خوای په‌روهرد‌گاره وه‌هه‌رله‌ویش داوای به‌ره‌که‌ت ده‌کریت چونکه خوای گه‌وره به تبارک باسکراوه وه‌کو له‌م ئایه‌ته‌دا ﴿تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا﴾ (فورقان: ۱). واته: به‌رزو پیروژو پاک و بلنده ئه‌و زاته‌ی که قورئانی دابه‌زاندوه تا بیته جیاکه‌ره‌وی راست و ناراست، بۆ سه‌ر به‌نده‌ی خۆی (محمد صلی الله علیه وسلم) تا بیته هۆشیار که‌ره‌وه‌و بی‌دارکه‌ره‌وی دانیش‌توانی جیهان له هه‌موو سه‌رده‌می‌کدا.

خوای گه‌وره ده‌فه‌رمویت : ﴿تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ (المملک: ۱). واته : گه‌وره‌و موباره‌ک و پیروژه، ئه‌و زاته‌ی که هه‌موو بوونه‌وه‌رو جیهانی به‌ده‌سته، ئه‌و زاته‌ی ده‌سه‌لاتی به‌سه‌ر هه‌موو شتی‌کدا هه‌یه. وه ئه‌مه‌ش واتای ئه‌وه‌یه که خوای گه‌وره له ئه‌وپه‌ری پله‌ی مه‌زنی و به‌ره‌که‌ت‌دایه، به‌لام به‌نده پیی ده‌وتریت (مبارک) ئه‌ویش که خوا رینمایی بکات و چاکی بکات و وای لی‌بکات که سوود به‌خه‌لک بگه‌یه‌نیت، وه‌کو چۆن خوای تاک و ته‌نهما له‌باسی به‌نده‌وپییغه‌مبه‌ری خۆیدا عیسانی کوری مریه‌م

سه‌لامی خوی له‌سه‌ریت ده‌فرمویت ﴿قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِيَ الْكِتَابَ
وَجَعَلَنِي نَبِيًّا﴾ (*) وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ... ﴿(مریم: ۳۰—۳۱)

واته: (ئینجا مندالی ساوا که عیسا پیغه‌مبهر بوو هاته گفتم و به‌ده‌نگه
ناسکه‌که‌ی) وتی: به‌راستی من به‌نده‌ی خوام، کتییی ئینجیلی پی به‌خشیووم و
کردوومی به‌پیغه‌مبهری خوی. وه منی مبارکه و پیروزیش کردووه له‌هه‌ر
کویدا بم ...

حوکمی سه‌ربرین له‌لای گۆرو داوا لی کردنیان

پرسیار: ئایا حوکمی نزیکبونه‌وه چیه به‌سه‌ربرینی ئازهل لای گۆری
پیاوچاکان وه‌ووتنی (به‌حقی ئەم پیاو چاکه‌یه‌ت شیفای نه‌خۆشمان
بده‌یان فلان ناخۆشیمان له‌سه‌ر لابه‌ه)؟

وه‌لام: وه‌کو ئاشکرایه به‌به‌لگه‌ی قورتان وه‌فرموده‌ که نزیک بوونه‌وه له‌خوا
به‌سه‌ربرینی ئازهل بو جگه له‌خوا له‌ئه‌ولیاو جن و بته‌کان و جگه له‌وانیش له
هه‌ر دروستکراویکی تری خوا هاوبه‌ش بریاردانه بو خوی تاک و ته‌نهاو
کاروکرده‌وی نه‌فامی و هاوبه‌ش په‌یدا‌که‌ره‌کانه، وه خوی په‌روه‌ردگار

ده‌فرمویت: ﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (۱۶۲)
لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ (۱۶۳)﴾ (الانعام)

وه (نسك) بریتیه له سهربرین، وه خوی پهروردگار لهم ئایه‌ته‌دا پرونی ده‌کاته‌وه که سهربرین بو جگه له خوا هابه‌ش بریاردانه بو خوا وه‌کو نویتز‌کردن بو جگه له خوا، خوی پهروردگار ده‌فرمویت: ﴿إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ (۱)
فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ﴾ خوی گه‌وره لهم سورته پی‌وژده‌دا فرمان ده‌کات که نویتز‌وسه‌برین بو پهروردگاری بکات نه‌ک وه‌کو هابه‌ش بریارده‌ره‌کان که سهربرین وسوجه‌بردنیان بو جگه له خوا بو. وه خوی پهروردگار ده‌فرمویت:
﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ﴾ (إسراء: ۲۳).

واته: پهروردگاری تو بریاریداوه که جگه له‌و که‌سی تر نه‌په‌رستن

وه خوی پهروردگار ده‌فرمویت: ﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ
الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ﴾ (البينة: ۵)

وه ئایه‌ت سه‌باره‌ت به‌م باسه زوره، سهربرین بریتیه له په‌رستش بو‌یه‌ته‌نها

ده‌ییت بو خوی بکریت.

وفي صحيح مسلم عن أمير المؤمنين علي بن أبي طالب قال: قال رسول الله (صلى الله عليه وسلم): " لعن الله من ذبح لغير الله "

به‌لام ووتە‌ی که‌سیک که‌ بلیت: داوا له‌ خوا ده‌که‌م به‌ حە‌قی پی‌غه‌مبەر (صلی الله علیه وسلم) یان حە‌قی پیاوچاکان یان له‌بەر خاتری پی‌غه‌مبەر (صلی الله علیه وسلم) یان پیاوچاکان ئە‌م ووتانه‌ نابنه‌ هاوبە‌ش بریاردان بو‌خوا به‌لام بیدعه‌یه‌ لای زۆرینه‌ی زانایان وه‌ هوکارن بو‌ شرک، چونکه‌ پارانه‌وه‌ په‌رستنه‌ وچۆنیتیه‌ که‌شی له‌و کارانه‌یه‌ که‌شی‌اوی ده‌ست لیدان وگۆرین نین، وه‌له‌ پی‌غه‌مبەر‌وه‌ (صلی الله علیه وسلم) هیچ‌ فه‌رمووده‌یه‌ک نه‌هاتوه‌ که‌ رینگه‌ به‌م جوړه‌ کارانه‌ بدات، وه‌ دروست نیه‌ بو‌ موسلمانیش که‌ هوکارو وه‌سیله‌یه‌ک دابه‌ینن که‌ خوا رینگه‌ی پی‌ نه‌دابیت، لقلوله‌ تعالی ﴿أَمْ هُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ﴾ (شوری: ۲۱)

وه‌ له‌بەر فه‌رمووده‌ی پی‌غه‌مبەر (صلی الله علیه وسلم) که‌ ده‌فه‌رمویت " من أحدث في أمرنا هذا ما ليس منه فهو رد " متفق علی صحته‌.

وفي رواية لمسلم و علقها البخاري في صحيحه جازماً بها: " من عمل عملاً ليس عليه أمرنا فهو رد" وه واتای ووتهی "فهو رد" واته ده‌دریته‌وه به‌سهر خاونه‌که‌یدا و وه‌رناگیریت، بۆیه ئه‌رکی موسلمانانه که په‌یوه‌ست بن به‌وهی خوا ره‌وای داوه بۆمان و ووریا بین له‌وهی که خه‌لک دایده‌هیئیت له‌ دیندا. به‌لام ته‌وه‌سولی ریگه پیدراو بریته له‌ داواکردن له‌ خوا به‌ ناووسیفاته به‌رز و پیرۆزه‌کانی و به‌یه‌کخواپه‌رستی و به‌کرده‌وه چاکه‌کان" له‌وانه ئیمان به‌خواو به‌ پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی (صلی الله علیه وسلم) و خو‌شه‌ویستی خواو پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی (صلی الله علیه وسلم) و هاوشیوه‌کانیان له‌ کرده‌وهی چاک و خیر وه به‌لگه‌ش له‌سهر ئه‌مه زۆره، له‌وانه:

وتهی خوای گه‌وره ﴿وَاللَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا﴾ (اعراف: ۱۸۰).

واته: خوای گه‌وره هه‌رچی ناوی جوانه هه‌یه‌تی جا به‌و ناوانه ئی ی بیارینه‌وه.

وه هه‌روه‌ها پیغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) گویی لیبو که پیایک ده‌یوت "اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنِّي أَشْهَدُ أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْأَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ" فقال (صلی الله علیه

وسلم) " لقد سأل الله باسمه الذي إذا سئل به أعطى، وإذا دعى به أجاب " أخرجه أهل السنن الأربعة وصححه ابن حبان.

واته: خویبه من به‌راستی داوات لی ده‌که‌م به‌وی که شایه‌تی نه‌ده‌م که تو به‌راستی نه‌و خویبه‌ی که‌که‌س جگه له‌تو شایه‌نی په‌رستن نیه وه‌تو تاک وبی نیازو هیچ که‌سیکت لی نه‌بووه وله‌هیچ که‌سیش نه‌بوویت وه که‌س هاوشیوه‌و هاوشانی تو نیه. جا پیغه‌مبهر (صلی الله علیه وسلم) فهرمووی: نه‌وپیاوه به‌و ناوه‌ی خوا داوای له‌خوا کرد که‌ته‌گهر به‌و ناوه داوای بکه‌یت ته‌تداتی وه‌ته‌گهر لی بی‌پاریسته‌وه وه‌لامت ته‌داته‌وه.

وه یه‌کیکی تر له‌به‌لگه‌کان بریتیه له‌و فهرمووده‌یه‌ی که‌باسی سی که‌سه‌که ده‌کات که داوایان له‌خوا کرد به‌کرده‌وه چاکه‌کانیان:

یه‌که‌میان داوای له‌خوا کرد به‌گوپرایه‌لی و چاکه‌ی بو دایک وباوکی

دووه‌میان به‌خوگرته‌وه‌ی له‌زیناوداوپن پیسی دوا‌ی نه‌وه‌ی که‌ده‌شیتوانی ته‌نجامی بدات

سیه‌همیان به‌کوکرده‌وه وه‌لگرتنی کری کریکاریک وپاشان پیدانه‌وه‌ی، بو‌یه‌خوای گه‌وره‌داواکانیانی وه‌رگرت و نه‌و تاویره‌ی که‌بهر ته‌شکه‌وته‌که‌ی

لیگرتیبون به ئیزنی خوا لاچوو ئەمانیش دەر بازببون و ئەو ناخۆشیه‌یان له‌سه‌ر
لاچوو، و ئەم فەرمووده‌یه‌ش سه‌حیحه.

حوکمی مانه‌وه له‌سه‌ر گۆر

پرسیار: پیاوچاکێک له‌ شاره‌که‌ماندا مردوووه‌و جیگایه‌یه‌ک له‌سه‌ر
گۆره‌که‌ی دروستکراوه‌ و بووه‌ به‌ خوو نه‌ریت له‌ناوماندا که‌هه‌موو
سالی‌ک له‌کاتی‌کدا به‌پیاووئافره‌ته‌وه‌ ده‌پۆین بۆ سه‌ر گۆره‌که‌و سی‌ پۆژ
ده‌مییینه‌وه‌ له‌سه‌ری و وه‌سف وستایش وزیکرو باسی چاکه‌ی
مردووکه‌ ده‌که‌ین، تکایه‌ پوونکردنه‌وه‌مان بده‌نی سه‌باره‌ت به
دروستی‌تی ئەم کاره‌.

وه‌لام : ئەم کاره دروست نیه، به‌لکو بریتیه له داهینراویک که‌خه‌لک داهینراوه، دروست نیه هیچ بینایه‌یه‌ک له‌سه‌ر گۆر دروست بکریت مزگه‌وت بیت یان گومه‌ز یان هه‌رناویکی تری هه‌بیت. وه گۆره‌کان له‌سه‌رده‌می پینغه‌مبه‌رو (صلی الله علیه وسلم) هاره‌لاندا له گۆرستانی به‌قیع وجگه‌له‌ویش هه‌موو دیارو به‌ده‌ره‌وه بوون وه‌یچ بینایه‌کیان له‌سه‌ر نه‌بوو وه پینغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) نه‌هی کردوه له بینادروستکردن له‌سه‌رگۆرو به‌رزکردنه‌وه‌ی و ده‌فه‌رمویت " لعن الله اليهود والنصارى اتخذوا قبور أنبيائهم مساجد " متفق علی صحته.

وقال جابر بن عبد الله الأنصاري رضي الله عنه : " نهی رسول الله (صلی الله علیه وسلم) ان یخصص القبر، وأن یقعد علیه، وأن یبنی علیه " رواه مسلم فی صحیحه.

بۆیه بینا دروستکردن له‌سه‌ر گۆر و به‌رزکردنه‌وه‌ی و رازاندنه‌وه‌وبابه‌تی جوانکاری پێوه هه‌لواسین و په‌رده هه‌موو ئەمانه مونکهرن وهۆکاریکن بۆ هابه‌ش په‌یداکردن بۆ خوا، وه به‌م شیوه‌یه سه‌ردانکردنی گۆرستان وه‌کو

پرسیارکار باسی کرد به‌مه‌به‌ستی مانه‌وه له‌لایداو زیکرو خوارده‌مه‌نی خواردن و ده‌ست پیداهینانی و پارانه‌وه لای و نوپژکردن لایدا هه‌موو ئەمانه داهینراون و دروست نیه، به‌لکو شیوه دروسته‌که‌ی ته‌وه‌یه که سهردانی گۆر بکریت به‌مه‌به‌ستی بیرخستنه‌وه‌و پارانه‌وه له‌خودا بۆیان و به‌زه‌یی نواندن بۆیان و پاشان به‌جیه‌شتنیان.

وه سوننه‌ته بۆته‌و که‌سه‌ی که‌سهردانی گۆرستان ده‌کات بلّیت " السلام علیکم أهل الدیار من المؤمنین والمسلمین، وإنا إن شاءالله بکم لاحقون، نسأل الله لنا ولكم العافیة، یرحم الله المستقدمین منا والمستأخرین "

واته: سه‌لامی خواتان لی بی ته‌ی ته‌وه‌که‌سانه‌ی که له کۆمه‌لی مالن (مه‌به‌ستی گۆره‌کان بو) له‌موسولمانان و باوه‌رداران به‌ویستی خوا ئیمه‌ش ته‌که‌ین پیتان، داوی سه‌لامه‌تی له‌ئاگری دۆزه‌خ بوخۆمان و ئیوه‌ش ته‌که‌ین، خوی گه‌وره ره‌حم به‌وه‌که‌سانه‌مان بکات که‌پیشکه‌وت و مردن وه‌له‌وانه‌شمان که‌دواکه‌وتوون و ماون. وه وینه‌ی ئەمانه له نزاکان، ئەمه‌ ته‌و شیوه‌یه‌یه که پیغه‌مبەر (صلی الله علیه وسلم) هاوه‌لانی له‌سه‌ر فی‌رکردوه.

وروی الترمذی عن ابن عباس قال: مر النبي (صلى الله عليه وسلم) على قبور المدينة فقال: "السلام عليكم يا أهل القبور، يغفر الله لنا ولكم انتم سلفنا ونحن بالأثر".

واته: پیغه‌مبه‌ر(صلى الله عليه وسلم) دای به‌لای گۆره‌کانی مه‌دینه‌دا و فهرمووی: سه‌لامتان لی بیّ ته‌ی خاوه‌نی گۆره‌کان، خوا له‌ئیمه‌و ئیوه‌ش خوش بیّت، ئیوه‌ پیّشمان که‌وتن وئیمه‌ش به‌دوا تانه‌وه‌ین.

به‌لام مانه‌وه‌ لای گۆر به‌مه‌به‌ستی خواردن و خواردنه‌وه‌و زیکرو نو‌یژکردن و قورئان خویندن هم‌موو ته‌مانه‌ نادرستن و هیچ بنچینه‌یه‌ کیان له‌شه‌رعدا نیه‌. به‌لام پارانه‌وه‌ له‌ مردوو داواکردن لییان هم‌موو ته‌مانه‌ هاوبه‌ش بریاردانی گه‌ورن بوّ خواو، وه‌ ته‌مانه‌ له‌ کرده‌وه‌ی بت په‌رسته‌کانی سه‌رده‌می پیغه‌مبه‌رن(صلى الله عليه وسلم).

پیویسته‌ له‌وجۆره‌ کارانه‌ وریابین و خه‌لکیش بی‌داربکه‌ینه‌وه‌ و چاو‌پۆشنیان بکه‌ین له‌دیندا به‌ زانست بوّ ته‌وه‌ی پاریزراوبن له‌و هاوبه‌ش بریاردانه‌ زیانبه‌خشه‌، ته‌مه‌ش ته‌رکی زانایانه‌ که‌ منه‌تی ناوه‌ به‌سه‌ریان له‌ تیگه‌یشتن له‌دین و زانینی ته‌وه‌ی که‌ خوا پیغه‌مبه‌رانی پیّ ره‌وانه‌ کردووه‌، هه‌ر وه‌ك خوا‌ی

گه‌وره ده‌فهرمویت : ﴿ ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ
وَجَادِهِمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ﴾ (النحل: ۱۲۵)

واته: نه‌ی پیغه‌مبهر صلی الله علیه وسلم، (نه‌ی ئیماندار) بانگه‌واز بکه بو
لای به‌رنامه‌و ریبازی په‌روه‌دگارت به‌حیکمه‌ت و دانایی (بو هندیك) و
ناموژگاری جوان و به‌جی، (بو هندیکی تر) و گفتو‌گوو موجداده‌له به‌جوانترین
شیوه (له‌گه‌ل هندیکی تر) دا به‌تایبه‌تی خاوه‌ن کتیبه‌کان.

وه هه‌روه‌ها ده‌فهرمویت : ﴿ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا
الطَّاغُوتَ ﴾ (النحل: ۳۶)

واته: سویند به‌خوا بیگومان ئیمه له‌ناو هه‌ر گه‌ل و نه‌ته‌وه‌یه‌کدا
پیغه‌مبهریکمان په‌وانه‌کردووه و پیمان راگه‌یاندووه که پیمان بلیت: ته‌نها خوا
په‌رستن، خو‌تان دووره په‌ریز بگرن له هه‌موو په‌رستراویکی تر.

وه هه‌روه‌ها ده‌فهرمویت : ﴿ قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ
اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴾ (يوسف: ۱۰۸)

واته: (ئهی پیغه‌مبهر صلی الله علیه وسلم! تو) بلی: تا ئەمه ریگه‌و
 ریپازمه: من و شوینکه‌وتوانم بانگ ده‌که‌ین بو لای خوی په‌روه‌ردگار له‌سه‌ر
 بنچینه‌و بناغه‌یه‌کی روون و ئاشکرا، پاکی و بیگه‌ردیش بو زاتی په‌روه‌ردگار،
 من هیچ کاتیگ له موشریک و هاوه‌لگه‌ران نیم.

وه هه‌روه‌ها ده‌فه‌رمویت: ﴿ وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا
 وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴾ (فصلت: ۳۳)

واته: جا کی له‌و که‌سه‌ جووان گفتار ترو قسه‌ی به‌جی تره‌ که بانگه‌وازی
 کردوه بو لای خوا، کاروکرده‌وی چاکیشی ته‌نجام داوه، و توشیه‌تی: به‌راستی من
 له ریزی موسلماناندام.

ئایه‌ت له‌م باره‌یه‌وه زۆره‌وه کاتیگیش که پیغه‌مبهر (صلی الله علیه وسلم)
 معاذی نارد بو یه‌مه‌ن پیی فه‌رموو:

"إنك تأتي قوماً من أهل الكتاب فادعهم إلى أن يشهدوا أن لا إله إلا الله
 وأن محمد رسول الله" وفي رواية للبخاري رحمه الله " فادعهم إلى أن
 يوحدوا الله فإن هم أجابوك لذلك فأعلمهم أن الله افترض عليهم خمس

صلوات في كل يوم وليلة، فإن هم أجابوك لذلك فأعلمهم أن الله افترض عليهم صدقة في أموالهم تؤخذ من أغنيائهم فترد على فقرائهم، فإن أجابوك لذلك فإياك وكرائم أموالهم، واتق دعوة المظلوم فإنه ليس بينها وبين الله حجاب " متفق على صحته.

واته: تو ته‌چی بۆلای گه‌لیک له‌ خاوه‌ن کتیبه‌کان جا بانگیان بکه‌ بۆ ته‌وه‌ی که‌شایه‌تی بده‌ن که‌جگه‌ له‌خوای گه‌وره‌ هیچ که‌سیکی تر شایه‌نی په‌رستن نیه‌ وه‌موحه‌مه‌دیش پی‌نغه‌مبه‌ری خواجه‌. وه‌له‌گی‌رانه‌وه‌که‌ی بوخاریدا هاتوه‌ "جادا‌وايان لى‌ بکه‌ که‌خوا به‌تاکی په‌رستن جائه‌گه‌ر وه‌لامیان دایته‌وه‌ بۆته‌مه‌ فی‌ریان بکه‌ که‌خوای گه‌وره‌ پی‌نج نو‌یژی له‌سه‌ر فه‌رز کردوون له‌هه‌موو شه‌وو رۆژی‌کدا جائه‌گه‌ر وه‌لامیان بۆ ته‌مه‌ دایته‌وه‌ فی‌ریان بکه‌ که‌خوای گه‌وره‌ خیری له‌ماله‌کانیان(واته‌: زه‌کات) فه‌رزکردوه‌ که‌ له‌ ده‌وله‌مه‌نده‌کانیان وه‌رده‌گیریت و ته‌دری به‌هه‌ژاره‌کانیان جا ته‌گه‌ر وه‌لامیان بۆ ته‌مه‌دایته‌وه‌. ووریابه‌و دوور بکه‌وه‌ له‌ماله‌ به‌نرخه‌کانیان، وه‌خۆت بیاریزه‌ له‌نزاو دوعای سته‌م لى‌ کراو چونکه‌ له‌ نیوان ته‌و وخوای گه‌وره‌دا هیچ په‌رده‌ و رۆیگریک نیه‌.

فرمانی پیکرد که به بانگه‌واز بۆلای یه‌کخواپه‌رستی ده‌ست پیبکات و خوپاراستن له‌هاوبه‌ش بریاردان بۆ خوا له‌گه‌ل باوه‌ره‌ینان به‌ پیغه‌مبه‌رو شاهیدی دان به‌ په‌یامه‌که‌ی. به‌هۆی ئه‌وه‌وه‌ زانرا که بانگه‌وازکردن بۆ چاککردنی بیروباوه‌رو پاراستنی له‌پیش هه‌موو ئه‌حکامه‌کانی تره‌وه‌ن“ چونکه‌ بیروباوه‌ر بنه‌ره‌ته‌وه‌ ئه‌حکامه‌کانی تری له‌سه‌ر داده‌مه‌زریت، هه‌ر وه‌ك خوی گه‌وره‌ ده‌فرمویت: ﴿وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبَطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ الانعام: ۸۸.

وه‌هه‌روه‌ها ده‌فرمویت: ﴿وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكَتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ زمر: ۶۵ وه‌ئایه‌تی تریش له‌م باره‌یه‌وه‌ زۆره‌.

حوکمی نوێژکردن له‌مزگه‌وتی‌ک که گۆری تیا‌بیت

پرسیار : ئایا نوێژکردن له‌و مزگه‌وتانه‌دا دروسته‌ که گۆریان تیدا‌یه‌؟
وه‌لام : ئه‌و مزگه‌وتانه‌ی که گۆریان تیدا‌یه‌ نوێژکردن تیدا‌ دروست نیه‌،
وه‌ده‌بیت گۆره‌ که هه‌لبدریته‌وه‌و روفاته‌که‌ی (ئیسک و پروسک) بگویی‌زیته‌وه‌ بۆ

گورستانی گشتی، هەر گورنیک چالیکی تایبته‌تی بو هه‌بیت وه‌کو هه‌موو گوره‌کان، وه دروست نیه هیچ گورنیک له‌مزگه‌وتدا بمینیت چ وه‌لی بیت یان هه‌رکه‌سیکی تر، له‌به‌ر ته‌وه‌ی پیغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) نه‌هی لیکردوه، وه‌نه‌فره‌تی کردوه له‌ گاورو جو له‌که له‌سه‌ر ته‌و کرده‌وه‌یه‌ی که ده‌یکه‌ن.

فقد ثبت عنه (صلی الله علیه وسلم) أنه قال: " لعن الله اليهود والنصارى اتخذوا قبور أنبيائهم مساجد " قالت عائشة رضي الله عنها: " يحنر ما صنعوا " متفق عليه.

وهه‌روه‌ها کاتی که ئوم حیببه وئوم سه‌له‌مه هه‌والیان پیدا ده‌باره‌ی که‌نیسه‌یه‌ک که وینه‌ی تیدا بووه، ته‌ویش فه‌رمووی " أولئك إذا مات فيهم الرجل الصالح بنوا على قبره مسجداً وصوروا فيه تلك الصور، أولئك شرار الخلق عند الله " متفق على صحته. وقال عليه الصلاة والسلام: " ألا وإن كان من قبلكم كانوا يتخذون قبور أنبيائهم وصالحيهم مساجد ألا فلا

تتخذوا القبور مساجد فإني أنهاكم عن ذلك " أخرجه مسلم في صحيحه
 عند جندب بن عبدالله البجلي .

بۆیه نه‌هی‌کردوه له‌وهی که مزگه‌وت بکریت به گۆرستان وه‌نه‌فره‌تیشی
 لی‌کردوه وه‌هه‌والیشی داوه به‌وهی که‌ئه‌و جوړه که‌سانه خراپترینی خه‌لکن، بۆیه
 پیوسته ووریابین له‌وه. وه زانراویشه که‌ئه‌وهی لای گۆر نوژی‌بکات ته‌وه
 گی‌راویه‌تی به‌مزگه‌وت، ته‌وه‌شی مزگه‌وتی له‌سه‌ر دروست بکات دی‌سانه‌وه
 وایه، بۆیه پیوسته گۆرستان له‌مزگه‌وته‌وه دووری‌ت، وه مزگه‌وته‌کان گۆریان
 تیدا نه‌ییت، وه‌کو گۆرپایه‌لیه‌ک بۆ فه‌رمانی پیغه‌مبه‌ر(صلی الله علیه
 وسلم) و هه‌روه‌ها بۆئه‌وهی نه‌که‌وینه به‌ر ته‌و نه‌فره‌ته‌ی که‌ خوی په‌روه‌ردگار
 کردویه‌تی له‌وانه‌ی که‌ مزگه‌وت له‌سه‌ر گۆر دروست ده‌که‌ن، چونکه‌ ته‌گه‌ر
 که‌سی‌ک نوژی له‌مزگه‌وتی‌کدا بکات که‌ گۆری تیا‌ییت دوورنیه شه‌یتان هاوار
 کردنه مردوه‌که‌ی بۆ برازی‌نیته‌وه یان نوژی بۆ بکات وه‌یان سوجه‌ی بۆبات
 به‌و هۆیه‌شه‌وه شیرکی گه‌وره‌ رووبدات، وه ته‌مه‌ش له‌کرده‌وهی گارووجه‌له‌که‌یه،
 وه‌واجیشه له‌سه‌رمان که‌ جیاوازی‌ن لی‌یان و دووربکه‌وینه‌وه له‌ ری‌بازو کرده‌وهی
 خراپیان. به‌لام ته‌گه‌ر هاتوو گۆره‌کان کۆن بوون و مزگه‌وتیان له‌سه‌ر دروست‌کرا

ئەوا دەبیّت برووخیئریّت ولابریّت، چونکه ئەوێه داھینراوێه، وەکو چۆن ئەھلی زانست بەدەقی وایان فەرمووێه وەکو ریگە گرتنیك له سەرھەلدان و دروستبوونی شیرك.

حوكمی سەردانی گۆری پیاوچاكان

پرسیار : حوكمی كەسیك چیه كە سەردانی گۆرستان دەكات و پاشان سورەتی فاتیحە دەخوینیّت، بەتایبەت گۆری پیاوچاكان، لەگەڵ ئەوێه كە هەندیکیان دەلین: نامەویّت شیرك ئەنجام بدەم، بەلام ئەگەر سەردانی ئەو پیاوچاكا نەكەم ئەوا دیتە خەونم و پیم دەلیت: بۆچی سەردانم ناكەیت، ئایا ئەوێه حوكمی چیه؟ خوا جەزاتان بداتەوێه.

وەلام : سوننەتە پیاوانی موسلمان سەردانی گۆرستان بکەن، وەکو چۆن خوای گەرە ریگەیی داوێه "لەبەر فەرموودەكەیی پیغەمبەر(صلی الله علیه وسلم) كە دەفەرمویت " زوروا القبور، فإنها تذكركم الآخرة " أخرجه الإمام مسلم في صحيحه.

سه‌لامه‌تی له‌ئاگری دۆزه‌خ بوخۆمان وئیوه‌ش ئه‌که‌ین، حوای گه‌وره‌ ره‌حم به‌وکه‌سانه‌مان بکات که‌پیشکه‌وت و مردن وه‌له‌وانه‌شمان که‌دواکه‌وتوون و ماون، خوایه له‌خه‌لکی به‌قیعی غه‌رقه‌د خو‌ش ببه. وه‌ پیغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) له‌کاتی سهردانیدا بو گۆرستان نه‌ سوره‌تی فاتحه‌ وه‌نه‌ هیچ سوره‌تیکی تری نه‌ده‌خویند له‌قورئان، وه‌ خویندنیسی له‌کاتی سهرداندا بیدعه‌یه، به‌همان شیوه‌ ههر سوره‌تیک له‌ قورئان، له‌بهر فه‌رموده‌ی پیغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) " من أحدث في أمرنا هذا ما ليس منه فهو رد " متفق علی صحته.

وه‌یان " من عمل عملاً ليس عليه أمرنا فهو رد ".

وفي صحيح مسلم عن جابر بن عبد الله الأنصاري عن النبي (صلى الله عليه وسلم) أنه كان يقول في خطبته يوم الجمعة: " أما بعد: فإن خير الحديث كتاب الله، وخير الهدي هدي محمد (صلى الله عليه وسلم) ، وشر الأمر محدثاتها، وكل بدعة ضلالة " رواه مسلم كتاب الجمعة باب تخفيف الصلاة والخطبة برقم: (٨٦٧)

واته: به‌راستی باشت‌ترین ووته کتیبی خواجه و باشت‌ترین ریبازیش ریبازی موحومه‌ده (صلی الله علیه وسلم) و خراپ‌ترین کرده‌وه داهینراوه‌کانه وه‌هه‌موو داهینراویکیش گومراییه وزاد: "وکل ضلالة في النار". واته: هه‌موو گومراییه کیش له‌دۆزه‌خدایه.

بۆیه ئه‌رکی موسلمانانه که‌په‌یوه‌ست بن به‌م شه‌رعه پاکه‌وه‌و وریابن له‌ داهینراو له‌سه‌ردانی گۆرو شتی تردا. وه‌ سه‌ردانکردنی گۆرستانی موسلمانان دروسته به‌گشتی به‌پیاوچاک ناوبرین یان نا، به‌ئکو هه‌موو ژن وپیاویکی ئیماندار دۆستانی خوان، وه‌کو خوی په‌روه‌ردگار ده‌فه‌رمویت ﴿أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ (٦٢) الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿یونس

وه هه‌روه‌ها ده‌فه‌رمویت: ﴿وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُ إِنْ أَوْلِيَاؤُهُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ﴾ الأنفال: ٣٤ .

وه دروست نیه بۆکه‌سی سه‌ردانکه‌ری گۆرستان وجگه‌له‌ویش که داوا له‌مردووان بکات یان نه‌زریان بۆبکه‌ن یان قوربانیان بۆبکه‌ن له‌ناو گۆرستان بیته یان له‌شوینی تربیته، بۆئه‌وه‌ی شیفای نه‌خۆشیان بدات یان یارمه‌تیا

بدات یان بو هەر مه‌به‌ستیکی تربیّت، چونکه ئەم کارانه سهربه‌بابه‌تی پهرستنن و په‌رستیش ته‌نها بو خوا ئەنجام ده‌دریّت، وه‌کو خوا خۆی ده‌فه‌رمویّت:

﴿ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ ﴾ البينة: ۵ .

﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴾ الزاریات: ۵۶ .

﴿ وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ﴾ الجن: ۱۸ .

﴿ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ﴾ الاسراء: ۲۳ .

﴿ فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴾ غافر: ۱۴ .

﴿ قُلْ إِنْ صَلَّيْتَ وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * لَا شَرِيكَ لَهُ

وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴾ الأنعام: ۱۶۲-۱۶۳ .

وه‌ئایه‌تی تر لهم باره‌یه‌وه زۆره. وه‌فه‌رموده‌ی سه‌حیحیش هاتوه له پیغه‌مبه‌روه (صلی الله علیه وسلم) که‌فه‌رمویه‌تی "حق الله علی العباد: أن یعبدوه ولا یشرکوا به شیئاً".

وه ئه‌مه‌ش هه‌موو په‌رسته‌نه‌کان ده‌گریتته‌وه له نویتوو رۆژوو و رکوع و سوجده‌و پارانه‌وه و سه‌ربرپین و نه‌زرو جگه له‌مانیش. هه‌روه‌کو چۆن ئایه‌ته‌کانی پيشوو هه‌موو ئه‌وانه‌ی ده‌گرته‌وه.

وفي صحيح مسلم عن علي عن النبي (صلى الله عليه وسلم) أنه قال: " لعن الله من ذبح لغير الله " وفي صحيح بخاري عن عمر بن الخطاب عن النبي (صلى الله عليه وسلم) أنه قال " لا تطروني كما أطرت النصارى ابن مريم، إنما أنا عبد، فقولوا: عبدالله ورسوله".

واته: له‌په‌لو و پایه‌ی خۆم زیاتر به‌رزم مه‌که‌نه‌وه هه‌روه‌ک چۆن گاوه‌کان عیسا پینغه‌مبه‌ریان به‌رزکرده‌وه، به‌راستی من به‌نده‌م، جابلین به‌نده‌ نیراوی خوی گه‌وره.

وه فه‌رمووده زۆره ده‌باره‌ی په‌رستش ته‌نها بۆ خوی په‌روه‌ردگار وه‌هه‌روه‌ها نه‌هیکردن له‌هاوبه‌ش بریاردان بۆ خوا.

به‌لام ئافه‌رتان دروست نیه سه‌ردانی گۆرستان بکه‌ن، له‌به‌رئه‌وه‌ی پینغه‌مبه‌ر(صلى الله عليه وسلم) نه‌فه‌رتی‌کردوه له‌و ئافه‌رتانه‌ی که زۆر سه‌ردانی

گۆرستان ده‌که‌ن، وه‌هۆکاری ئەمه‌ش ئەوه‌یه (خو‌اش زان‌تره) که‌سه‌ردانیان ده‌بیته هۆی دروست بوونی فیتنه بو‌خۆیان بو‌جگه له‌خۆیان له‌پیاوانیش، وه‌سه‌ردانی گۆرستان له‌سه‌ره‌تای ئیسلامدا قه‌ده‌غه بوو، بو‌رێگه‌گرتن له‌دروست بوونی شیرک، به‌لام کاتی‌ک که‌ئیس‌لام فراوان بوویه‌وه ویه‌ک‌خو‌اپه‌رستی ته‌شه‌نه‌ی کرد پی‌غه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) ئیزی‌نی دا سه‌ردانی گۆرستان بکه‌ن بو‌هه‌مووان به‌لام ئافره‌تانی تاییه‌ت کرد تییدا بو‌رێگه‌گرتن له‌دروست بوونی فیتنه‌و تاوان.

وه‌سه‌ردان‌کردنی گۆری بی‌باوه‌ران هیچی تی‌دا نیه‌ به‌مه‌ستی په‌ندو‌ئامۆژگاری وه‌رگرتن، به‌لام نابی‌ت دو‌عا‌وپا‌رانه‌وه‌و دا‌وای لی‌خۆش‌بو‌نیان بو‌بکری‌ت، چونکه له‌سه‌حیحی موس‌لمدا هاتووه که پی‌غه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) دا‌وای له‌خوا کردووه ئیزی‌نی بدات که دا‌وای لی‌خۆش‌بوون بو‌دایکی بکات، خو‌ایش ئیزی‌نی نه‌دا، به‌لام دا‌وای کرد که‌سه‌ردانی گۆره‌که‌ی بکات خو‌ایش رێگه‌ی پی‌دا، ئەوه‌ش له‌به‌رئ‌ه‌وه‌ی که‌ئ‌ه‌و له‌سه‌رده‌می نه‌فامیدا له‌سه‌ر ئایی‌نی گه‌له‌که‌ی مرد‌بوو.

داواکارم له خوا که ژنان و پیاوانی موسلمان سهرکه‌وتوو بکات بو تیگه‌یشتن له دینه‌که‌ی و به‌رده‌وام بوون له‌سهری، له‌رووی کردارو گوفتارو بیروباوهره‌وه، وه پهنایان بدات و بیانیاریزیت له ههر لادانیکی شهرعی، چونکه به‌راستی ته‌نھا خوا ده‌سه‌لاتی به‌سهر ته‌وه‌دا هه‌یه، سه‌لات و سه‌لامیش له‌سهر پیغه‌مبهر (صلی الله علیه و سلم) و یارو یاوه‌ران وشوینکه‌وتوانی.

داوای به‌هاناوه‌هاتن و یارمه‌تی له‌مردوو شیرکی گه‌وره‌یه

پرسیار: هه‌ندیك له‌خه‌لكی نه‌زان داوای یارمه‌تی و به‌هاناوه‌هاتن وشیفاو سهرکه‌وتن له‌مردوو ده‌که‌ن، ئایا حوکمی چیه؟ چونکه له زۆریك له ولاتاندا ته‌نجام ده‌دریئت.

وه‌لام : ئەم کرداره شیرکی گه‌وره‌یه‌و بریتیه له شیرکی هاوبه‌ش بریارده‌ره‌کانی کۆن له قوره‌یش وجگه له‌وانیش که (لات و عوزاو مه‌نات)یان ده‌په‌رست و داوای کۆمه‌کی و هاوکاریان لییان ده‌کرد، وه‌کو ته‌بوسوفیان له‌رۆژی ئو خود دا وتی "لنا العزی ولا عزی لکم" واته: عوززا (که‌بتیک بوو) هه‌ی ئیمه‌یه‌و ئیوه

عوززاتان نیه پیغهمبه‌ریش (صلی الله علیه وسلم) به‌هاوه‌لانی فہرموو
 : "قولوا له: الله مولانا ولامولی لکم" واتہ: پی ی بلین خوی گہوره پشت
 وپہ‌نامانہ وهئیوہش پشت وپہ‌ناتان نیه فقال اُوسفیان " اُعلُ هُبَل "
 واتہ: هوبهل (تہو بتہی کہ قورہ‌یش لہ‌مہ‌ککہ دہ‌یانپہ‌رست) به‌گہ‌ورہ ڤاگرن،
 پیغهمبه‌ریش (صلی الله علیه وسلم) فہرموی " وه‌لامی بدہ‌نہ‌وہ " تہ‌وانیش
 وتیان چی بلین تہی پیغهمبه‌ری خوا (صلی الله علیه وسلم) ؟ تہ‌ویش
 فہرموی بلین " الله اُعلی وَاَجَل " . واتہ: خوا گہ‌ورہ و بہ‌رزہ وه‌کورتہی قسانیش
 لہم بارہ‌یہ‌وہ تہ‌وہ‌یہ: ڤارانہ‌وہ لہ مردووان یان دارودرہ‌خت یان بت یان ہەر
 دروستکراویکی تر بہ‌ہەر هویہ‌کہ‌وہ بیٹ بہ‌مہ‌بہ‌ستی داواکردنی یارمہ‌تی یان
 بہ‌ہاناوہ‌ہاتن یان سہر برین ونہ‌زرکردن یان تہ‌وافکردن، ہہ‌موو تہ‌مانہ شیرکی
 گہ‌ورن، چونکہ ہہ‌موو تہ‌مانہ بابہ‌تی پہ‌رستنن وپہ‌رستیش تہ‌نہا مافی خوی
 پہ‌روہ‌ردگارہ، بویہ واجبہ تۆبہ‌وپہ‌شیمانی لیبکریٹ.

وہ تہ‌رکی خاوهن زانست و بانگہ‌وازکارانہ کہ ٹاموژگاری وڤینمایی خہ‌لک بکہن
 لہو بارہ‌یہ‌وہ و ڤوونی بکہنہ‌وہ کہ تہم جوړہ کردہ‌وانہ کاروکرده‌وی ہاوبہ‌ش

برپارده‌رانه که خوی گه‌وره له‌باره‌یانه‌وه ده‌فه‌رمویت ﴿وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ﴾ یونس: ۱۸ .

واته: شتانیك ده‌په‌رست جگه‌له‌خوی گه‌وره که‌نزیان وه‌نه سوودیان پیناگه‌یه‌نیټ وه‌ئه‌شلین ته‌مانه تا‌کا‌کارمانن لای خوی گه‌وره .

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾ النساء ۴۸

واته: خوی گه‌وره له‌و خۆش نابیټ که‌هاوبه‌شی بو‌ په‌یدا بکریټ وه‌له‌خوارته‌وه‌وه (هاوبه‌ش برپاردان) بو‌هه‌رکه‌سی که‌بییه‌وی خۆش ته‌بی .

﴿إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ﴾ مائده: ۷۲ .

واته: به‌راستی هه‌رکه‌سیک که‌هاوه‌ل بو‌ خوا برپاربدات ته‌وه خوی گه‌وره به‌هه‌شتی له‌سه‌ر حه‌رام ته‌کات وجیگه‌ی ئاگه‌رو وسته‌مکاران هیچ سه‌رخه‌ریکیان بو‌نیه .

﴿وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكَتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ زمر: ۶۵ .

وه پیتغه‌مبهریش (صلی الله علیه وسلم) ده‌فرمویت " مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَدْعُو اللَّهَ
نِدَاءً دَخَلَ النَّارَ " رواه البخاري في صحيحه.

واته: هه‌رکه‌سیک بمریت جگه له‌خوا ه‌اواربکاته که‌سیکی تر ته‌وه ته‌چیتته ناو
ئاگره‌وه.

وقال (صلی الله علیه وسلم) " حق الله على العباد: أن يعبدوه ولا يشركوا به
شيئاً " متفق على صحته.

واته مافی خوا له‌سه‌ر به‌نده‌کانی ته‌وه‌یه که‌بیپه‌رستن و ه‌اوه‌لی بۆ بریارنه‌ده‌ن .
وه هه‌روه‌ها ده‌فرمویت: " من لقي الله لا يشرك به شيئاً دخل الجنة، ومن لقيه
يشرك به شيئاً دخل النار " رواه مسلم في صحيحه.

واته: هه‌رکه‌سیک بگاته خ‌وای گه‌وره و ه‌اوه‌لی بۆ بریارنه‌داییت ته‌چیتته
به‌هه‌شته‌وه و هه‌رکه‌سی بگاته خ‌وا و ه‌اوه‌لی بۆ بریارداییت ته‌چیتته ئاگره‌وه.

وه‌ئایه‌ت و فه‌رمووده له‌م باره‌یه‌وه زۆره. وه‌داواکارین له‌ خ‌وای بالاده‌ست
که‌یارمه‌تی هه‌موومان بدات بۆ تیگه‌یشتن له‌ دینه‌که‌ی وزانایانی موسلمان

سهرکه‌وتوو بکات که زیاتر بابته دینییه کان بۆخه‌لک روون بکه‌نه‌وه له‌هه‌موو شوینیکی دنیا. آمین.

سەردانی گۆرستان و ته‌وه‌سولکردن به‌گۆر و مال و سامانه‌وه

پرسیار : ئایا حوکمی ئاینی ئیسلام چیه سه‌بارته به‌سەردانکردنی گۆرستان و بردنی ئازهل و سه‌رپرینی له‌و شوینه‌دا وه‌کو سه‌ردانی (سه‌ید بدوی و حسین و زه‌ینه‌ب)؟ سودمان پیبگه‌یه‌نن خوا سوودتان پیبگه‌یه‌نیت.

وه‌لام : سه‌ردانی گۆرستان دوو جۆره‌:

یه‌که‌میان: دروست و پرێگه‌ پیدراوه به‌مه‌به‌ستی نزاکردن بۆ مردووان و په‌رحم و به‌زه‌یی نواندن بۆیان و یادکردنه‌وه‌ی مردن و خوئاماده‌کردن بۆ دواپۆژ" له‌به‌ر فه‌رموده‌که‌ی پیغه‌مبه‌ر(صلی الله علیه و سلم) که ده‌فه‌رمویت " زوروا القبور فإنها تذكركم الآخرة" وه‌ خو‌ی سه‌ردانی ده‌کردن وه‌ه‌روه‌ها هاوه‌لانی وه‌ ئەم جۆره‌ تایبه‌ته به‌ پیاوانه‌وه، به‌لام ئافه‌رتان دروست نیه بۆیان سه‌ردانی گۆرستان به‌لکو نه‌هی لیکراوه، چونکه پیغه‌مبه‌ر(صلی الله علیه و سلم)

نه‌فره‌تی کردوه له و ئافره‌تانه‌ی که زۆر سهردانی گۆرستان ده‌که‌ن، چونکه سهردانکردنیان دوورنیه فیتنه و تاوانی لیدروست بیت به‌هۆی که‌می سه‌بریان وزۆری نا‌ئارامیان که زاله به‌سه‌ریاندا، به‌هه‌مان شیوه دروست نیه بۆیان شوینی جه‌نازه بکه‌ون بۆ گۆرستان، چونکه جیگیر بووه له پیغه‌مبه‌ره‌وه (صلی الله علیه وسلم) له ئوم عه‌تیه‌وه که فرموویه‌تی " نهینا عن اتباع الجنائز ولم يعزم علينا " ئەم فرمووده‌یه‌ش به‌لگه‌یه له‌سه‌ر ناشه‌رعیتی شوینکه‌وتنی ئافره‌تان به‌دوای جه‌نازه‌وه، وه ئه‌سلیش له نه‌هیدا حه‌رامه به‌به‌لگه‌ی ئەم ئایه‌ته که خوای گه‌وره ده‌فرمویت ﴿ وَمَا آتَاكُم الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا ﴾

(حشر: ۷).

واته: هه‌رشتیك که پیغه‌مبه‌ر دای پیتان وه‌ری بگرن وه‌هه‌رشتیك که پیغه‌مبه‌ر ریگری کردن لی دووربکه‌ونه‌وه.

به‌لام نوێژکردن له‌سه‌ر مردوو دروست و ریگه پیدراوه بۆ پیاوان و ئافره‌تان له‌به‌ر فرمووده‌ی پیغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) که هاتوه له و باره‌یه‌وه و

هه‌روه‌ها له هه‌وه‌لانه‌وه، به‌لام ووته‌که‌ی ئوم عه‌تیه که ده‌لێت " ولم یعزم علینا " ناماژه نیه بۆ دروستی شوی‌نکه‌وتنی جه‌نازه له‌لایهن ئافره‌تانه‌وه، چونکه نه‌هییه که له خودی پی‌غه‌مبه‌ره‌وه (صلی الله علیه وسلم) ده‌رچوه که گشتگیره به‌لام ته‌وه ووته‌ی ئوم عه‌تیه خۆیه‌تی وگومان واجتهادی ته‌وه، بۆیه به‌رامبه‌ر سونه‌تی پیناکرێته‌وه.

جۆری دووه‌م: بیدعه‌یه و ته‌ویش بریتیه له سهردانی گۆرستان به‌مه‌به‌ستی پارانه‌وه‌وداواکردن له مردووان داوی به‌هاناوه‌هاتن لیان یان سه‌ربرین و نه‌زرکردن بۆیان، ته‌مه‌ش شیرکی هه‌ره گه‌وره‌یه، وه شیوه‌یه‌کی تریش ته‌وه‌یه که سهردانی ده‌که‌ن به‌مه‌به‌ستی دوعاکردن و نوێژکردن و قورئان خویندن لایدا، ته‌مه‌ش بیدعه‌یه و دروست نیه وه‌ۆکاریشه بۆ دروست بوونی شیرک، که له راستیدا ته‌بیته سیّ جۆره‌وه:

جۆری یه‌که‌م: رینگه پیدراوه، بریتیه له‌سهردانکردنی به‌مه‌به‌ستی دوعاکردن بۆیان و بیره‌سته‌وه‌ی دواڕۆژ.

جۆری دووم: بیدعه‌یه، بریتیه له سهردانکردنی به‌مه‌به‌ستی قورئان خویندن و نووژکردن و سهربرپین له لایدا، که هۆکارن بۆ شیرک.

جۆری سیههم: شیرکی گه‌وره‌یه، بریتیه له سهردانکردنی به‌مه‌به‌ستی سهربرپین بۆ مردوووه‌که و نزیکبوونه‌وه به‌هۆیه‌وه، یان پارانه‌وه له‌مردوووه‌که و داوای یارمه‌تی لیکردنی، پیویسته ووریاپین له‌م جۆره سهردانه خراپانه، وه‌هیچ جیاوازیشی نیه ته‌گه‌ر داوالیکراوه که پیغه‌مبه‌ر بی‌ت یان پیاوچاک بی‌ت، چونکه هه‌ندیك له نه‌فامان ته‌م کاره ته‌نجام ته‌ده‌ن لای گۆری پیغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) وشیخ عبدالقادر و چه‌ند که‌سانیکێ تر، خوا په‌نامان بدات.